

Foto: Karin Schouwenburg

Foto: Karin Schouwenburg

NAVIGEREN op gevoel, met de kaart of met GPS?

Tekst: Birgit Stins

VERSLAG GPS-WORKSHOP

Met navigeren op gevoel kom je een heel eind en vaak weet je paard de weg terug. Ook kun je je enigszins oriënteren aan de stand van de zon in combinatie met de tijd, of de stand van de bomen en de mos begroeiing. In Nederland heeft alles te lijden onder zuidwestenwind- of storm en dat heeft ook inwerking op de groei van de bomen.

Bij rechte wegen en paden kun je de weg vinden door te onthouden wat je startpunt is en vandaaruit bijhouden hoeveel keer je afslaat. Maar met paden met een flauwe kromming of bij bochtige paden verander je vaak van richting en kun je gedesoriënteerd raken, zeker als het bewolkt of mistig is en je geen gevoel meer hebt waar de zon ongeveer staat.

Op een kaart kun je een route volgen. Je hebt je startpunt en dan volg je tijdens de rit de route op de kaart. En dan kun je als je ergens bent je route vervolgen ... tenminste als je weet waar je bent. Men is vaak geneigd om een punt op de kaart te zien die lijkt op de huidige positie, maar dat niet is. Een kaart moet je ook leren lezen. In de legenda van een kaart staat de betekenis aangegeven van de gebruikte symbolen. Eigenlijk is het simpel: als je goed leert kijken dan ontdek je veel meer informatie dan bij de eerste oogopslag. Stel je bent in een gebied met bijvoorbeeld veel verschillende zandpaden, dan heb je een tweede kenmerkend punt en liefst nog een derde nodig om de juiste positie te bepalen. Pas dan kun je ervan uitgaan dat je daar bent.

Met behulp van een kompas bepaal je de richting, bijvoorbeeld als je bij een splitsing of vijsprong een keuze wilt maken. De gewenste koers meet je in de kaart op. Je zoekt op de kaart het kaartnoorden op. Dat hoeft niet per se de bovenkant van de kaart te zijn, er zijn namelijk verschillende projecties om de bolle aarde op plat papier te 'projecteren'. Op nagenoeg iedere kaart staat de noordrichting aangegeven. Het noorden van de kompasroos van het kompas zet je op de noordrichting van de kaart en die hou je daar. De pijl van het kompas zet je op de route, oftewel de richting van de weg die je wilt inslaan. Die hoek die het geeft laat je staan op het kompas. Dan plaats je de hand met het kompas horizontaal voor je en laat je het kompasnaaldnoorden samenvallen met het noorden van je kompasroos. Dan wijst de pijl de richting aan die je moet gaan.

Zelf vind ik het altijd handig om de kaart ondersteboven in een plastic mapje met kompas erbovenop om mijn nek te hangen tussen mijn jas, binnen handbereik...

Pas als je naar Noord-Scandinavië gaat heb je te maken met een verschil tussen het ware noorden en het magnetisch noorden, dat eigenlijk ergens in het noorden van Canada ligt. Die magnetisch locatie is ook voortdurend in beweging. Ooit is het magnetisch veld omgekeerd geweest op aarde: noord was zuid en omgekeerd, ijzerdeeltjes in bepaalde aardlagen hebben dat aangetoond. Het verschil tussen de richting van het magnetische noorden

Foto: Karin Schouwenburg

Ver links: Organisator Birgit Stins reed tot voor kort nog lekker met kaart en kompas.
Midden boven: Vanaf nu kunnen de deelnemers in ieder geval met TOPO-GPS gaan rijden.
Midden onder: Rob Biesters, zelf een ervaren lange afstand wandelaar en GPS gebruiker, gaf duidelijk en boeiend uitleg.
Rechts boven: De website van Ruiteren en Mennen is een goed startpunt voor het uitzetten van ruiterroutes.
Rechts onder: het nalopen van onze uitgezette route was even wennen ...

Staatbosbeheer en Veluwe Trail e.d., te bestellen via www.hippisch-toerisme.nl/ruiterroutes/. De kosten zijn hetzelfde als bij de aanbieder, voor de verzendkosten geldt het normale posttarief. Mocht er een nieuwe kaart zijn waar Stichting Hippisch Toerisme nog niet van op de hoogte is, dan horen ze dat graag en nemen ze die op in het assortiment.

Knooppuntenroutes zijn ontstaan vanuit België, allereerst als fietsroutes. Er staan in het terrein paaltjes of bordjes met een nummer en een verwijzing naar een volgend nummer. Al die nummers staan aangegeven op een overzichtskaart. Als je een route gepland hebt en je hebt de opeenvolgende routeknooppuntnummers, dan zou je in principe geen kaart meer nodig hebben om de route te volgen. Het aangegeven nummer correspondeert met een nummer op de kaart en dat heeft als voordeel dat je dan precies weet waar je bent. Er zijn steeds meer lokale knooppuntroutes waarvan de kaarten lokaal verkrijgbaar zijn. Stichting Hippisch Toerisme probeert het assortiment zo volledig te hebben zodat lokale kaarten ook te bestellen zijn, en ze hebben zelfs de penningen die nodig zijn voor bepaalde gebieden.

De website ruiterenenmennen.nl geeft je de beschikking tot ruiterroutes in Nederland, België en een gedeelte van Duitsland. Ze brengen steeds meer ruiterroutes in kaart. De site biedt de mogelijkheid om in vier stappen eenvoudig een route samen te stellen. Je wordt aan de hand mee genomen hoe je de site kunt gebruiken. De knooppunten, trailerparkeerplaatsen, overnachtingsplaatsen en pauzeplekken staan overzichtelijk aangegeven en ook wat de totale afstand van de geplande route is. En als je de route hebt samengesteld kun je deze naar eigen wens verwerken: uitprinten, opslaan in account, downloaden voor gps of doorsturen per e-mail.

In de workshop *Ruiteren en mennen met gps-navigatie* wordt helder uitgelegd wat de voordelen zijn van een smartphone-gps ten opzichte van een gps-navigatiesysteem. Met het gebruik van de app TOPO GPS is de route van de website www.ruiterenmennen.nl heel eenvoudig te uploaden in je telefoon en hoef je daarvoor geen aparte gps aan te schaffen. TOPO GPS draait op zowel iOS als Android en je hebt veel mogelijkheden. Je kunt, behalve dus een route van een website downloaden, ook een route plannen, volgen, maar ook opnemen en thuis nakijken en opslaan (inclusief snelheid en afstand). Een bewaarde route kun je openbaar zetten voor anderen om te downloaden en gebruiken.

Een routemarkering in het veld is handig, maar voor gps is dat geen voorwaarde meer. Een nadeel is dat je afhankelijk bent van apparatuur en een batterij, en zeker met lage temperaturen is dat een gevoelig punt. >>

(Canada) en het ware noorden (de Noordpool) heet deviatie. Hoeveel het magnetisch veld het puntje van je kompasnaald de grond in trekt, heet inclinatie. Hier hebben wij geen last van, in Nederland kunnen wij prima op kompas navigeren.

De Veluwe Trail is een van de eerste langeafstand routes die bij de aanleg volledig bewegwijzerd is. De Veluwe Trail bestaat uit een doorgaande route en een negental dagtochten. De richting van de route wordt door middel van kleuren aangegeven, zodat je niet per ongeluk terugrijdt over dezelfde weg. Een boekje met kaartjes die globaal het gebied aangeven kun je aanvragen. Deze kaartjes zijn alleen niet gedetailleerd genoeg om op te navigeren. Mocht je de weg kwijtraken en verderop weer een paaltje tegenkomen, dan weet je nog niet precies waar je bent. Een gedetailleerd Veluwe Trail dagtochtkaartje (die apart nog te verkrijgen is als extra navigatie hulpmiddel) of gps zou handig zijn.

De Veluwe Trail is door de tijd heen in beheer van Stichting Hippisch Toerisme gekomen, die probeert het routenetwerk met behulp van donaties en vrijwilligers in stand te houden. Het boekje Veluwe Trail met de dagtochten is te bestellen bij Stichting Hippisch Toerisme en kost € 27,50. In principe zijn alle beschikbare kaarten met ruiterroutes, van lokale kaarten tot en met kaarten van

Foto: Karin Schouwenburg

Na de uitleg en het importeren van de simle proef-route in TOPO_GPS gingen de deelnemers op pad om de route na te lopen.

Ik heb mijn iPhone tijdens de rit op de energiesparingsstand gezet (>instelling >batterij) waardoor websites op de achtergrond niet ververs worden of automatisch worden gedownload en daardoor het stroomverbruik aanzienlijk vermindert. Met schermvergrendeling aan, dus donker scherm, bleef de TOPO GPS-app netjes op de achtergrond mijn route opnemen.

Een apart gps-navigatiesysteem is iets minder gebruiksvriendelijk, omdat daar het gebruik van een pc tussen zit. De workshop is daar ook niet verder op ingegaan. De workshop *Ruiteren en mannen met gps-navigatie* wordt door het hele land gegeven. Je kunt je ook aanmelden voor hun nieuwsbrief via de site www.ruiterenennonnen.nl, dan ben je op de hoogte. Met je NVVR-lidmaatschapsnummer krijg je € 10 korting op de workshop van € 22,50.

Ik heb op internet gezocht naar routes binnen Nederland, en of deze via TOPO GPS te uploaden zijn. Hieronder zie je de websites die ik bezocht heb en mijn recensies. Succes met plannen en ik wens je veel route plezier! <<

Hinnikavond?

Ach ja sinds jaar en dag heten de bijeenkomsten in privésfeer zonder paard al zo dus dat houden we er maar gewoon lekker in. De avond voorafgaand aan deze workshop was er dus een hinnikavond.

Jacqueline Verhagen:

Vrijdagavond 12 januari was het hinnikavond bij Birgit Stins.

Thema: kletsen over je paard(en)

Dat voelt voor mij zo NVVR!

Onder het genot van thee, appeltaart en daarna prosecco en heerlijke hapjes.

Wie dat wilde nam foto's mee en deelde dat met de anderen. Een foto album kwam op tafel, zelfs fotomapjes voor iedereen vergezeld van mooie, indringende en soms verdrietige verhalen. We maken wat mee met onze geliefde viervoeters!

Voor een aantal is Amersfoort niet naast de deur. Geen probleem, Birgit had een paar bedden opgemaakt en dat nodigde uit om verder te kletsen, te eten en te drinken tot in de vroege uurtjes. De gezellige eettafel hebben we zelfs verruild voor de hot tub in de tuin. Dubbel aan de bubbels!

Ik vond het heel gezellig! Dank je wel Birgit Stins voor je hartelijke ontvangst!

Wat doe jij het liefst met je paard? Grondwerken? Lange buitenritten maken?

Af en toe een wedstrijd rijden in dressuur, springen of endurance?

Of ben je meer van de 'nieuwe sporten' zoals TREC, Working Equitation, of Horse Agility?

Wat jij met je paard ook doet, dat maakt eigenlijk niet uit.

Waar wij ons voor in willen zetten is HOE je dit doet met je paard.

Ons motto is: Do it for the horse! Een klein zinnetje, dat een grote missie omvat. Voor ons staat namelijk het belang van het paard voorop. In alles wat je met en voor hem doet. En daarin zijn erg veel keuzes en overwegingen te maken.

Er zijn gelukkig inmiddels heel veel mensen die zich in het welzijn en de belangen van het paard hebben verdiept. Gepassioneerde mensen, met goed onderbouwde kennis, die deze graag delen met geïnteresseerden.

Tijdens EquiDay verzamelen we deze professionals. Op 1 dag (14 april) Op 1 locatie (Ermelo). Wij geven ze de gelegenheid om hun visie en hun methode uit te leggen door middel van demonstraties en clinics.

We zijn erg blij dat Chris Irwin al jaren een vaste gast is op EquiDay. Ook dit jaar geeft hij 2 demo's. Gericht op het oplossen van problemen met je paard door subtiele veranderingen in je

lichaamshouding, je positie t.o.v. het paard of door nét iets andere hulpen te gebruiken. Niemand is hierin zo gespecialiseerd als Chris Irwin. We zijn vereerd dat hij speciaal voor EquiDay naar Nederland komt.

Er is nóg een buitenlandse gast die veel te vertellen heeft: Cathy Sirett. Zij is gespecialiseerd in een heel ander onderwerp: Angst bij de ruiter.

EquiDay: hét evenement voor iedereen die paardvriendelijke oplossingen en inspiratie zoekt.

Ben jij bang om buiten te rijden? Voel je je onzeker om te springen? Of ben je je vertrouwen kwijt geraakt na een val? Cathy heeft een effectieve manier om met je angst om te gaan en om weer plezier in het rijden te krijgen.

De 3e gast die we willen uitlichten is een echte NVVR-bekende: Yvonne Roos Bijleveld. Zij snijdt een pijnlijk-bekend onderwerp aan: hoe doorbreek je jouw patronen, wanneer je ergens in vastgelopen bent. Roos is een echte 'out of the box' denker. Ze gaat aan de slag met een voor haar onbekende combinatie en daagt ons, de 'gewoontemensen', uit om dingen eens anders te doen dan dan we gewend zijn.

Dit is maar een kleine greep uit het programma dat in 3 hallen plaats vindt. Je kunt ook gratis lezingen volgen, paardvriendelijke producten shoppen (100+ stands) en voor de kids hebben we een plein vol kindvriendelijke activiteiten. Het complete programma en alle standhouders vind je op onze website. Als NVVR-lid krijg je €2,50 korting met code NV18

Tickets en meer info: www.EquiDay.nl

www.natuurmonumenten.nl/routes/paardrijden-in-de-natuur

Deze site valt gelijk in huis met de aanschaf van een ruiterspas, die alleen geldig is in drie gebieden: Nationaal Park Veluwezoom, Loonse en Drunense Duinen en Bergherbos-Montferland. Van die gebieden is een overzichtskaart aanwezig die geprint kan worden.

Via de telefoon kan ik maar één route met TOPO GPS uploaden.

Binnen de NVVR zit veel routebekendheid onder de leden. Voorheen werden ritten georganiseerd waar je voor een paar euro de kosten van koffie of thee vergoedde. Nu kun je alsnog samen een rit plannen door een berichtje te plaatsen op de NVVR-Facebookgroep of door een rit op afspraak te maken.

www.knhs.nl/buitenrijden/routezoeker/

Bij Enjoy the ride, een initiatief van KNHS, wordt een inschrijf-/deelnamegeld gevraagd van € 27,50 per deelnemer. Er zijn geen direct toegankelijke routegegevens beschikbaar.

www.outdoordrenthe.nl/index.php/paardrijden/digitale-men-en-ruiterroutes

Deze site verwijst naar Enjoy the Ride van KNHS, met georganiseerde ritten voor € 27,50 per deelnemer.

www.mooisteruiterpadenvannederland.nl

Op deze HV Polo site worden een zestal routes en een kaart aangeboden, die je ook kunt printen.

www.hetbestevandeluwe.nl/blog/ruiterpaden-op-veluwe/

Deze site geeft aan dat er een ruiterknooppuntenroute is, er is alleen geen kaart aanwezig. Voor de kaart kun je terecht bij www.hippisch-toerisme.nl

www.ruiterpadenwestvoorne.nl/?page_id=114

Deze site geeft een beschreven route langs het strand van Westvoorne met een klein overzichtskaartje

www.visitbrabant.nl/nl/routes/ruiteren

Deze site geeft een overzichtskaart met wandel- en fietsroutes, waar je ook op kunt plannen, maar geeft niet direct de ruiterpaden weer.

www.middelpuntvannederland.nl/ruiterroutes-2/

Deze site geeft een kaart van de ruiterroutes bij Lunteren en Wekerom, die je kunt uploaden in o.a. iBooks of Goodreader

www.uitinsoest.nl/activiteiten/14/152/ruiter-menroute.html

Deze site geeft informatie over het gebied rond Soest en verwijst naar andere websites voor knooppuntenkaarten, o.a. VVV en www.hippisch-toerisme.nl

Is jouw motto ook "Do it for the horse"? Dan wil je dit evenement écht niet missen.